

ABONAMENTUL.

Pentru Monarhie:

Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 450 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
1/2 an 12 cor. 1/4 an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

La începutul anului școlar.^x

Dispozițiile luate de autoritățile noastre școlare și bisericești au avut ca urmare, că în anul acesta pretutindena au putut fi începute prelegerile în școli cu prima Septemvrie. Inceperea regulată a anului școlar este de mare însemnătate din toate punctele de vedere. Nivoul cultural, atât de jos coborât pe timpul acestui războiu și mai ales în anul expirat, când școala a stat închisă aproape o jumătate de an, avem nădejde că se va echilibra din nou. Din altă parte este liniștea părinților, dintre cari mulți au gustat din mizeriile anului expirat, umblând din oraș în oraș, ca băieții să nu rămână cu studiile întrerupte.

Durere, că pe când începerea anului școlar echilibrează din nou o stare de spirit, în care se află părinții, copiii și bărbații de școală deopotrivă, în anul acesta mizeria mare este, care conturbă calculii și planurile noastre privitor la mersul normal al anului acesta. Sunt toate scumpe foc. În orașul nostru și pe aira se plătesc sume într'adevăr fabuloase pentru un cvartir, vipt etc. Rămân oamenii uimiți în fața celor ce se cer pentru creșterea unui băiat la școală. Și mai grea devine situația, că nici cu sume mari nu ești asigurat, de viptul și cvartirul băieților decât numai pe timp scurt. Iși rezervă fiecare gazdă dreptul de a reveni asupra condițiilor stipulate pentru întreținerea băiatului la o lună două din nou.

Celce are azi 2—3 băieți la școală li e cu neputință să poată crește, dacă nu e rentier de mare calibru ori liferant binecunoscut al armatei.

Mai ușor — întrucât se poate numi ușor — se susțin copiii din localitate ori din jurul școlii, cari mănă din straiță și acordul cu cvartirele îl fac în naturalii.

Imprejurarea aceasta a contribuit mult, ca școlile să fie azi mai puțin populate față de trecut. Ba mulți se pregătesc deja de pe acuma, ca după o lună două de școală să meargă acasă la părinți, unde să studieze ca studenți privațiști, căci nu sunt capabili a suportă cheltuelile enorme ale școlii de azi.

La tot cazul, că este datorința conducătorilor școlilor, ca în fața acestor lipsuri să cugete la mijloace potrivite, spre a ușura situația părinților și a copiilor.

Wilson a respins

nota de pace a Papei.

În 31 crt s'a dat publicității răspunsul prezidentului Statelor-Unite la propunerile de pace a Papei. În răspunsul dat prezidentul Wilson acceptă propunerile de pace a scaunului papal, dar arată, că existența puterii de guvernare germană nu e garanță îndesulitoare pentru realizarea păcii durabile.

Textul acestui răspuns e următorul:

Orice inimă, care nu e orbită și petrificată de oribilitățile războiului, trebuie să se miște de ideile nobile și umane, cari au provocat nota de pace a sf. Scaun papal. Trebuie să dorim cu tărie ca să mergem fără amânare pe cărarea păcii, *designată de Papa cu toată arta convingerii.* Răspunsul nostru se va baza pe fapte reale. Nu e de dorit numai încheierea războiului, *ci și pace sigură și durabilă.*

În esență Sfinția Sa propune restabilirea status quo ante bellum, înființarea unui tribunal de arbitriu, care să judece controversesele dintre state, problemele teritoriale să fie rezolvate în înțelegere și concesiuni imprumutate, luându-se în considerare și aspirațiile neamurilor autohtone.

Noi trebuie să așteptăm încă câteva dovezi noi despre intențiile popoarelor din statele neutrale.

† TIT BUD.

În 21 August n. c. s'au astruciat în Sighetul Marmăției osămintele vicariului Maramurășului *Tit Bud*. Adormitul în Domnul a fost o personalitate, a cărei viață, renume, a trecut mult peste granițele Maramurășului. Cuvine-se deci, ca să se ocupăm de dănsul, atunci când în mijlocul atâtor pierderi grele, ce le îndurăm, — suntem lipsiți de un bărbat zelos, preocupat și devotat intereselor bisericii și poporului cum a fost repositul.

Fiul preotului din Satsugatag după ce își isprăvește studiile între cei dintâi la gimnaziul din Beiuș intră ca cleric în seminarul din Gherla. După terminarea studiilor teologice — ordinar de preot în Blaj, este trimis de capelan în Joudul Maramurășului.

Abia funcționează însă aci 3 ani și neuitatul episcop Mihail Pavel, observă în dănsul omul agil și vrednic și-l ia lângă sine ca secretar și notar coexistențial.

Dela acest timp este mâna dreaptă a episcopului Pavel și prin manierele, afabilitatea și bunătatea inimii, — câștigă simpatia întregului gremiu Gherlan, și cucerește preștii din dieceză.

Cu toate că afacerile lui încredințate — l-au angajat pe deplin — își rupe timp, ca să înceapă prețioasa activitate literară-bisericască.

În anul 1880 îndemnat de dragostea satei natal și de înaintarea Maramurășului, de care era atât de îndrăgît, e denumit de paroh al Satsugatagului, locul amintirilor scumpe din copilărie. În 1882 i-se încredințează pretopopiatul Marei, iar în 15 Noiembrie 1887 este denumit de vicar al Maramurășului.

Bărbatul cu alese calități, cu cunoștințe temeinice, e pus la loc potrivit.

Cu ochiu ager ia sama, că unde-i este deschis terenul de muncă. Nu întârzie, ci cu toate puterile și tot zelul zidește biserica, casa parohială și școala în Sighet. Este știut, că episcopul de neuitatul amintire Mihail Pavel pentru separarea parohiei din Sighet a bătut drumul până la Roma, iar intelectualii din Sighet erau gata a trece dela credința străbună ca să scape de streini.

Cine cunoaște greutatea speciale aproape extraordinare din Maramurăș, numai acela poate să-și închipuiească ostenețile, alergările, ce le-a avut să le facă vicarul Tit Bud, ca în Sighet să fie zidită o biserică, casă parohială și școală. La ajungerea acestor scopuri mișcă toate petrele, alergă prin minister, la comitat, la forurile silvanale și la alte foruri orariale, face colecte în Maramurăș, sporează din al său, depărtează piedeci și după grea luptă își vede visul cu ochii.

Dacă nimica alta nu s'ar lega de numele vicarului Bud, zidirea bisericii, școlii și casei parohiale din Sighet îl înalță între cei dintâi vicari ai Maramurășului și îi asigură nemurirea în istoria Maramurășului.

Dar tot pe acest timp ca vicepreședintele Asociațiunii pentru cultura poporului român din Maramurăș laolaltă cu adormiții Dr. Ioan Mihályi și Petre Mihályi poartă o luptă grea pentru această instituțiune.

Asociațiunea era aproape să fie închisă. Cei trei bărbați fac tot posibilul, scriu, umblă în deputațiuni și le succede a chema la nouă viață alumnii Asociațiunii, de unde în 3 decenii a fost ajutat, cea mai bună parte a intelectualilor din Maramurăș. Ca director al Convictului își câștigă merite neperitoare.

În mijlocul acestei activități nu uită nici de școlile din Maramurăș. La îndemnul și intervenirea lui să zidească și restaurază mai multe școli. Învățătorii din Maramurăș văzând atâta interes și ajutor pentru greutatea lor, îl aleg de președintele Reuniunii învățătorilor din Maramurăș, care cinste o poartă până la moarte. Meritul, că în timpul cât a fost vicar s'au zidit 12 biserici de piatră în Maramurăș, îi revine și lui Tit Bud. Aceasta o știe Ordinariatul din Gherla, preștii parohiilor respective și credincioșii.

Astfel putem înțelege cât e de mare pierderea Maramurășului prin moartea vicarului Bud.

Și înainte de-a închia aceste șire dedicate memoriei marelui repositat — trebuie să facem amintire și de activitatea prețioasă literară ce a dezvoltat.

„Disertațiunea despre episcopul Maramurășului” este fructul unei studii întemțat. „Tipical”, „Îndreptarul practic” până bine de curând au fost cărți, a căror necesitate era îndeebște recunoscută. „Cuvântări funebre”, „Cateheze”, „Analele Asociațiunii”, „Istoria parohiei din Sighet”, ca să amintesc numai o samă din operele lui, deosebite articole de ziare, l-au ridicat între scriitorii cei mai de samă bisericăști la noi.

Sfârșose, aducându-mi aminte, că unde i-s'a dat ocaziune — fără a fi rugat la aceasta — a ajutat pe mulți, foarte mulți.

Lângă siciul lui s'au adunat în număr frumos oameni, — azi cu alese poziții sociale, cari au să-i mulțamească foarte mult.

Vrednic este ca să-i împlinim cu toții dorința rugătoare, îndreptată către clerul din Maramurăș, în testamentu-i, cu care pe sama celor lipsiți lasă o fundațiune de 40,000 coroane — ca „să ne rugăm pentru Dănsul”. Sighetul-Maramurășului, la 26 Aug. 1917.

Nicolas Dorog
preot.

Războiul european.

— Telegrame oficiale. —

Budapesta, 2 Septembrie. Forțările dușmanului de-a nimici succesele aliaților, obținute spre nord-vest de Focșani, prin contraatacuri vehemente, au fost zădărnice. Orașul deschis Triest ieri din nou a fost cercetat de avioane dușmane, cari au aruncat asupra lui 70 bombe. Lângă Isonze ieri nu s'au dat lupte mari. Atacurile parțiale italiene de pe platoul Bainsizza și Heiligengeist au eșuat. În zona Monte San Gabriele artileria noastră a reținut atacurile inimice în masă. În 1 Septembrie au ajuns în captivitate 10 ofițeri și 315 ostași, aparținători la șase regimente italiene.

În Flandria luptele grele de artilerie s'au dat ziua și noaptea. Luptele de avansare au fost favoritoare pentru germani. Lângă St. Quentin și Oise activitatea artileriei s'a înăsprit în raport cu zilele anterioare. Spre nord-est de Allemont și Solissou prin întreprindere de sondare germanii au cauzat dușmanului pierderi simțitoare și au făcut mai mulți prizonieri. După încheierea luptelor dela Chemin des Dames o parte îngustă de tranșee dela Hurtebise a rămas în stăpânirea franceză. La Duna, Smorgon și Baranovici lupte de artilerie. La sud-est de Riga, Friedrichstadt și Illuxt întreprinderile noastre au fost succesive.

În Macedonia francezii atacă la Monastir cu puteri mari. Trupele dușmane, cari au pătruns la Prilep, au fost nimicite sau primate. Noile atacuri sârbești dela Dabropolje s'au zădărnicit.

Informațiuni.

Decorația. Majestatea Sa a daruit dlui căpitan r. t. din corpul ofițerilor de justiție *Basilie Bretan de Kovás* pentru serviciul escelent înaintea dușmanului — crucea cavalerescă a „Ordinului Francisc Iosif” cu decorația de războiu.

Din dieceza Gherla. *Concurs*. Ca termenul de 10 Sept. 1917 se dau la concurs următoarele stațiuni docentale: *Breb* (tractul Marei), *Șimigla* (tr. Vadului), *Tăure* (tractul Becleanului), *Rozalia* și *Strimtura* (tr. Izoi), *Oncești*, *Cornești* și *Birsana* (tr. Coseului), *Runc* (vic. Roșnei).

Stațiuni cantor-docentale: *Arieșul de pădure* (tr. Mireșului), *Sârșad* (tr. Sarvașului), *Gârboi* (tr. Reteagului), *Rusul-de-jos* (tractul Becleanului)

Declarația părintelui prepozit Dr. Florian Stan. Într-o interviu acordat unui ziarist în legătură cu edonanța contelui Apponyi, II. Sa Dr. Florian Stan, prepozit în Oradea-mare, a afirmat, că institutului pedagogic român de acolo i-s'a exprimat în mai multe rânduri laudă din partea secretarului dela culte, Neményi Imre, pentru creșterea patriotică ce se da elevilor.

Di Neményi a declarat nu de mult, că afirmările părintelui prepozit nu corespund adevărului. Față de acușele acestea a d-lui Neményi, Ilustritatea Sa constată în ziarul „Szabadság” din Oradea-mare următoarele:

Partea, în care dl secretar de stat, Neményi Imre se referă la persoana mea, e adevărată, fiindcă pe dl secretar nu l-am văzut niciodată, și eu el — ca persoană privată — nu am venit în contact nici în scris și nici verbal. Ceeace nici când nu am afirmat. Partea privitor la persoana lui proprie, că „declarațiile atribuite lui nu le-a expus înaintea nimănui nici în scris și nici verbal” nu corespunde faptului.

În interviul ziaristic, cu stilul căruia nu mă indentific într-o parte, „m'am provocat la dl secretar ca în uau, care știe de activitatea institutului nostru și în mai multe rânduri s'a pronunțat cu laudă despre el.” Ceeace susțin și acum. În privința aceasta mă provoac — escludând actele oficiale — la comunicatele ocazionale a actualului director preparandial, pe care dl secretar îl cunoaște personal și a vorbit cu dănsul.

Două cazuri tipice. Citim în foile din Cluj despre două cazuri foarte caracteristici, pe cari le înregistram fără nici un comentariu:

1. In Dej starșul ordinii franciscan *Pater Barnabás*, ca director al școlii civile de fete, denunță pe *Soror Stefania*, conducătoarea internatului de fete de acolo, că e româno filă. Propagă cultura românească în internat, iar elevele române conversează demonstrativ românește etc. In urma arătării făcute, Maica Stefania e absolvată dela post și transferată într'o altă mănăstire.

Din nașterea soror Stefania este sora marelui d. Wilhelm Șiorban, vice-prezidentul școlii orfanale din Dej și cunoscut compozitor român. Pe acesta îl isfuriază arătările părintelui călugăr și se hotărăște să-l trage la răspundere. Intimpinându-l deși într'o stradă a orașului, l-a întrebat pe părintele Barnabás, dacă dânsul a denunțat pe sora pe tema că face propagandă românească în internatul de fete? Sînția Sa a răspuns, că da, dânsul a denunțat-o. La aceasta Wilhelm Șiorban i-a aplicat câteva lovituri de baston. Pe urma scandalului, Șpanul comitatului, baronul *Dibszeghy Zsigmond* a suspendat pe Șiorban dela oficiu.

2. Sub titlu „Când plebanul e mâniaș și calumniază” relevă „Kolezvári Hirlap” un alt caz. Plebanul rom.-catolic din Rodna-veche, *Kopacz Gergely* denunță încă pe vremea invaziei prime rusești pe primpretorele din acelaș localitate *Hozoda Gyö-gy*, că e spion. A spus-o aceasta confident matorului *Vida-kovics*, care se afla pe atunci cu ostirea în Rodna-veche. Matorul a lăsat să fie pus primpretorele sub supravegherea detectivilor militari, cari însă n'au descoperit nimic suspect în atitudinea lui. Un an și jumătate a stat bietul primpretore sub grava suspiciune, fără să fi știut de unde a pornit și cine a inscenat această manevră scârboasă împotriva sa. La urmă, când a putut să-și dea de urmă în formă pozitivă, a cerut cercetare disciplinară împotriva sa. Vicecomitele comitatului a venit la fața locului, a întrebat pe pleban. Cazul a devenit celebru. Sfârșitul îl spun actele fiscalului comitatens, pe primpretore l-a aflat absolute nevinovat și acuzat pe nedreptul. Pe urma acestora s'a permis o mișcare cu scopul, ca să se întrevină pe lângă autoritatea bisericească romano-catolică din Alba-Iulia spre a transfera pe numitul pleban airea.

Foc în Blaj. La internatul de băieți a izbucnit azi, 3 crt. la o oră un foc, care și-a luat nașterea, din neatenție, din cuptorul dela spălătoria de rufe. Focul, după câteva ore, cu ajutorul miliției a fost localizat. A fost întreg acoperișul dela superedificatul spălătoriei. Paguba se arcă la câteva mii de coroane.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suci.

Nr. 3700—1917.

Concurs la stipendii.

Prin aceasta publicăm concurs până la 30 Septembrie 1917 inclusiv pentru următoarele stipendii:

I. Din fundațiunea „Constantin Alutan”.

Trei (3) stipendii de câte 120 cor. folosite în anul școl. 1916/17 de *David E. Radeș* gimn. cl. VII Blaj, *Romul Radeș*

gimn. cl. VIII. Blaj, și *Ioan Moldovan* gimn. cl. VIII. Năsăud — destinate pentru tineri români gr.-cat. studenți la gimnaziul, școli reale, comerciale, universitate, politehnică, agronomie, preparandie etc.

Consăngenii fundatorului au preferință.

II. Din fundațiunea „Lazar Baldi”.

Două (2) stipendii de câte 200 cor. folosite în anul școl. 1916/17 de *Nicolau I. A. Pop*, gimn. cl. VII. Gherla și *Victor Petean* gimn. cl. VIII. Beiuș — destinate pentru studenți gimnaziști români gr.-cat. din comitatul Clujului. — Consăngenii fundatorului au preferință și dacă sunt din alte comitate.

III. Din fundațiunea „Alexă Bidian”.

Din venitele acestei fundațiuni se vor împărți stipendii adecvate tuturor nepoților din frați ai fundatorului și în locul al doilea băieților și fetițelor înrudiți cu fundatorul prin sange până al patrălea (IV) grad, născuți din căsătorie creștinească, fără considerare la natura studiilor, ce le urmează. — Nu vor fi excluși dela stipendii nici aceia, cari învață măiestrii.

IV. Din fundațiunea „Ioan Chirilă”.

Interesele disponibile ale fundațiunii acesteia pe anul 1916, preliminate în suma de 550 cor. în senzul literilor fundamentale se vor împărți în părți egale între consăngenii fundatorului, cari studiază la vre-o școală. Consăngenitatea se consideră până la gradul al VIII-lea. — Dintre stipendiștii acestei fundațiuni pe anul școl. 1916/17 nu s'a legitimat *Ioan Morariu* școlar în cl. VIII. gimn. Blaj și *Ioan Felea* cl. I. gimn. Blaj.

V. Din fundațiunea „Ioan Daniel Dănuțiu de Fersig”.

Un (1) stipendiu de 600 cor. folosit în anul școl. 1916/17 de *Vasile Dănuțiu* student absolvent. — La acest stipendiu pot concurge studenți români gr.-cat. dela orice școală; sunt însă preferiți consăngenii fundatorului și numai în lipsa acestora se vor conferi altora.

VI. Din fundațiunea „Alexandru Filip”.

Două (2) stipendii de câte 200 cor. folosite în anul școl. 1916/17 de *Iustin Nicoară* gimn. cl. VII. Blaj, și *Alex. Leluțiu* acad. militară an. II. Budapesta, — destinate pentru studenți la gimnaziu, școală reală ori industrială din patrie, ori la vre-o școală militară de cadeți din Monarhie. Concurenții vor avea să dovedească cu document legal, că sunt născuți în Transilvania și părțile adnexă, și cu atestat dela autoritățile bisericești, că se trag din părinți recunoscuți de români adevărați. Consăngenii fundatorului au preferință.

VII. Din fundațiunea „Petru cav. Ioanette”.

1. Un (1) stipendiu de 600 cor. folosit de *Ioan Goia*, rig. med. Cluj, — destinat pentru tineri ascultători de medicină, tehnică, ori de științe reale superioare militare.

2. Un (1) stipendiu de 400 cor. — destinat pentru un tinăr român, care va intra în școala de cadeți.

Stipendiile din aceasta fundațiune le pot obține tineri, cari din ambii părinți sunt români, de religiuca gr.-cat. ori gr.-or. din munții apuseni ai Ardealului, din comunele: Cămpeni, Bistra, Certege, Săcătura, Albac, Scărișoara, Neagra, Vidra-de sus, Vidra-de-jos, Ponorel și Șohodol, — și cari vor dovedi totodată, că sunt născuți din părinți adevărați români.

Descendenții în linie directă din familia *Ioanette*, constatându-se de capabili și diligenți, vor primi stipendiul cu începutul clasei a IV-a normale sau elementare și au preferință față de alții.

VIII. Din fundațiunea „Augustin Láday”.

1. Un (1) stipendiu de 800 cor.
2. Un (1) stipendiu de 300 cor. folosit de *Romul Crișan*, ucenic la uzina electrică din *Sebeșul-săsesc* — destinate pentru tineri de naționalitate română și religiuca gr.-cat., cu preferință de aceia, cari voiesc a păși pe cariera industrială, comercială, tehnică și agronomică, adevă s'au decis a face studii pe carierele acestea.

Stipendiile din această fundațiune fiind strâns atârătoare dela venitele anuale ale fundațiunii, cari sunt supuse la fluctuațiuni, — conferirea lor este legată de durata unui an școlastic.

IX. Din fundațiunea „Andrieu P. Liviu”.

Un (1) stipendiu de 100 cor. folosit în anul școl. 1916/17 de *Iosif Zeic* ucenic măsar *Alba-Iulia*, destinat pentru studenți români gr.-cat. dela orice școală sau pentru meseriași, — consăngenii de-ai fundatorului. Il pot dobândi și fete.

X. Din fundațiunea „Iacob Pál”.

1. Un (1) stipendiu de 50 cor. pentru gimnaziști în cl. superioare.
2. Un (1) stipendiu de 30 cor. pentru gimnaziști în cl. inferioare.

La stipendiile din aceasta fundațiune sunt îndreptățiți a concurge numai tineri născuți din ramul gr.-cat. *Páll* din *Szék* (comit. *Szolnok-Doboka*) și din ramul *Bosiak* sau *Borton* din *Zalasd*, comit. *Hunedoarci*, cari au calificațiune distinsă, învață la gimnaziul rom.-cat. din *Cluj* și sunt săraci.

XI. Din fundațiunea „Vas. Rațiu”.

Un (1) stipendiu de 200 cor. folosit în anul școl. 1916/17 de *Iulian Popescu* prep. curs II. Blaj, — destinat pentru studenți români gr.-cat. în clasele superioare ale gimnaziului arhiepiscopesc din Blaj, sau pentru fetițe din clasele civile ale școlii de fetițe din Blaj. Consăngenii fundatorului au preferință.

XII. Din fundațiunea „Alex. Micu”.

Un (1) stipendiu de 250 cor. folosit în an. școl. 1916/17 de *Iunie Brut Rațiu* gimn. cl. VIII *Alba-Iulia*, — destinat pentru elevi sau eleve ai școlilor medii, comerciale sau ale școlilor superioare de fete. Consăngenii au preferință.

XIII. Din fundațiunea „Alexandru Șt. Șuluțiu”.

1. Trei (3) stipendii de câte 800 cor. folosite în anul școl. 1916/17 de *Romul Boilă* rig. drept *Budapesta*, *Valer Ilea*,

med. an. II. Budapesta, Liviu Ursu Vad, med. an. III. Budapesta — destinate pentru tineri, cari studiază drepturile sau medicina la universitatea din Budapesta sau la vre-o universitate din străinătate.

2. Trei (3) stipendii de câte 400 cor. cari au rămas vacante, uzul după: Simeon Turcu iur. IV. Cluj; iar alte două rămase neconferite — destinate pentru tineri, cari studiază științele juridice la universitatea din Cluj.

3. Cinci (5) stipendii de câte 200 cor. pe cari le-au folosit în anul școl. 1916/17 Gregoriu Bozdog gimn. cl. VII. Turda, Ioan Ranca gimn. cl. VIII. Blaj, L. D. Donescu gimn. cl. VIII. Blaj, Alexandru Vasváry și Septimiu Nic. Boțian gimn. cl. VIII. Medias, — destinate pentru studenți gimnaziști în clasele superioare.

4. Cinci (5) stipendii de câte 120 cor. pe cari le-au avut în anul școl. 1916/17 Eugen Mulea gimn. cl. VII. Blaj, Cornel Tobia gimn. cl. IV. Sibiu, Vas. Aftene gimn. cl. VI. Blaj, Nicolae Cotoiu gimn. cl. III. Blaj și Aurel Dancu gimn. III Blaj, — destinate pentru studenți gimnaziști în clasele inferioare.

Studenții înscriși ca ordinari la școlile de mai sus, cari doresc a obține unul din stipendiile aici înșirate, au să dovedească:

a) că sunt români gr.-cat. mizeri, născuți în Transilvania.

b) că pe lângă purtare morală bună au din studii calcul de eminență.

c) Dintre concurenți vor fi preferiți aceia, cari vor dovedi, că sunt consăngeni cu fondatorul.

XIV. Din fundațiunea „Vancea—Cassa Arhiecezană“.

1. Un stipendiu de 200 cor. folosit în an. școl. 1916/17 de Aurel Pătruța gimn. cl. IV. Blaj — destinat pentru studenți dela gimnaziul din Blaj.

2. Două (2) stipendii de câte 120 cor. folosite în anul școl. 1916/17 de Ioan Muntean, prep. curs III și V. Cotona prep. c. IV. Blaj. — destinate pentru candidați de învățători în arhidieceza noastră, cari vor asculta cursul preparandial la preparandia arhidiecezană gr.-cat. din Blaj și eventual la altă preparandie gr.-cat.

La dobândirea stipendiilor din această fundațiune au preferință rudeniile fondatorului chiar dacă ar fi născuți afară de Arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, dela străini însă se cere să fie fii ai acestei Arhidieceze.

XV. Din fundațiunea „Ioan Bobb“.

Un (1) stipendiu de 120 cor. folosit în anul școl. 1916/17 de Enea Boithor gimn. cl. VIII. Baia-mare.

XVI. Din fundațiunea „Dr. Simeon Ramontza“.

Un (1) stipendiu de 630 cor. neconferit, — destinat pentru studenți dela universitate, la politehnică, la academia de pictură din Budapesta și Viena, precum și la academia montană din Selmets și la academia comercială din Viena.

2. Trei (3) stipendii de câte 168 cor. neconferite în anul școl. 1916/17.

Stipendiile de sub p. 2 sunt destinate pentru studenți iuriști la universitatea din Cluj.

3. Patru (4) stipendii de câte 126 cor. cari în anul școl. 1916/17 le-au avut Virgil Botezan gimn. cl. VIII Blaj, Rubin Popa gimn. cl. V. Blaj, Alexandru Sabo gimn. cl. VI. Blaj, Victor Rădu gimn. cl. V. Sibiu — destinate pentru gimnaziști și studenți la școala comercială.

La stipendiile din această fundațiune sunt preferiți cei nobili de origine.

XVII. Din fund. „Efraim Klein“.

Un (1) stipendiu de 240 cor. folosit în anul școl. 1916/17 de Emil L. Măcelariu gimn. cl. VI. Blaj, — destinat pentru studenți la gimnaziul din Blaj. Preferință au studenții din familiile Klein și Muntul.

XVIII. Din fund. „Iosif Tartia“.

Un (1) stipendiu de 140 cor. folosit în anul școl. 1916/17 de Aug. Pinteș, ped. sup. an. I. Budapesta, destinat pentru studenți la orice școală, în locul prim pentru rudeniile de ale fondatorului.

XIX. Din fundaț. „Petru Maior“.

Un (1) stipendiu de 120 cor. folosit în anul școl. 1916/17 de Sabin P. Maior gimn. cl. V. Gherla.

Concurenții la toate fundațiunile înșirate până aci în 16 pozițiuni, au să alăture la suplicile lor scrise și subscrise cu mâna proprie în limba română: testimoniu școlastic în copie autentică, carte de botez, iar nu carte de naștere dela matriculantul civil, sub risicul de a nu căpăta stipendiu, atestat de pauperitate, atestat medical, și pentru dovedirea consăngenității cu fondatorul, au să alăture atestat dela respectul oficiu parohial, care să cuprindă tabela genealogică exact dedusă. Sunt datorii mai departe să numească expres institutul, la care vor studia în anul școl. 1917/18, și să determine apriat suma și soiul stipendiului pentru care suplică. Suplicile cari nu vor corăspunde cerințelor aci înșirate, precum și cele intrate după termin, nu vor fi luate în considerare.

XX. Din fundațiunea „David Br. Ursu de Margina“.

Nouă (9) stipendii de câte 200 cor. folosite în anul școl. 1915/16 de Vas. Gr. Berinde gimn. cl. VIII. Blaj, Maria Sasșebesii cl. IV civ. Blaj, Geor. Moga gimn. cl. IV., Nic. Pop gimn. cl. IV., Emilian Cosgarea gimn. cl. II., Victor Radeș gimn. cl. II., Traian Pop gimn. cl. II. și Septimiu V. Muntean gimn. cl. I. Blaj, iar unul al nouălea a rămas neconferit.

Concurenții la aceste stipendii au să dovedească cu carte de botez, că sunt români gr.-cat. născuți în vre-una din comunele arondate în comitatele: Făgăraș, Sibiu, Hunedoara, — cu atestat de frecvență, că sunt școlari în clasa I. a gimnaziului gr.-cat. din Blaj, iară fetele, că frecventează școala de fete din Blaj, că au purtare morală bună și progres bun în studii, și că sunt sau pot fi susceptuți în Seminarul junimii române gr.-cat. studioase din Blaj, iar fetele în Internatul de fetițe din Blaj.

XXI. Din fundațiunea de alumnate a Internatului Vancean de fetițe din Blaj.

Șapte (7) alumnate de câte 100 cor., pe cari în anul școl. 1916/17 le-au folosit Octavia Petean elevă cl. IV., Aurelia Sântimbrean el. cl. IV., Laura Bucur el. cl. IV., Veturia Micușan el. cl. IV., Elena Creța el. cl. I., Eugenia Nicoară el. cl. IV. și Cristina Popa Hopârtean el. cl. IV.

Suplicantele pentru aceste alumnate au să întrunească și să dovedească următoarele condițiuni:

a) că sunt române gr.-cat. mizere, născute în arhidieceză;

b) că pe lângă purtare morală bună au din studii calculi buni;

c) că sunt inmatriculate ca eleve ordinare în școala gr.-cat. de fete din Blaj și sunt primite în Internatul Vancean de fetițe;

d) preferință vor avea fetele de preoți din arhidieceză.

XXII. Din fundaț. „George Vișa“.

1. Un (1) stipendiu de 1200 cor. destinat pentru un tinăr, care va dovedi o purtare morală inecceptionabilă care își va fi terminat cu bun succes studiile și ar dori să-și perfecționeze studiile în străinătate. Rudeniile fondatorului vor avea preferință, iar în lipsa acestora stipendiul se va conferi unui tinăr român gr.-cat. ori gr.-or.

Concurenții vor avea să alăture atestat de botez, atestat de moralitate și progres, dovedite în studiile și ocupațiunea de până aci, și eventual atestat de consăngenitate dela oficiul parohial concernent.

2. Un (1) stipendiu de 100 cor., folosit în anul școl. 1916/17 de Virgil Demian gimn. cl. VI. Blaj — destinat unei fete române, care cercetează școala de fete împreună cu internat a „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român din Sibiu“; sunt preferite rudeniile fondatorului.

3. Un (1) stipendiu de 100 cor., folosit în an. școl. 1916/17 de Aurora Caliani el. cl. I. civilă. Beius, destinat pentru copii, cari cercetează școlile elementare.

Stipendiile de sub punctele acestora din urmă se vor conferi acelor tineri sau fetițe aparținători la familia lui George Vișa, cari vor dovedi purtare morală și progres în studii.

XXIII. Din fundațiunea „Alumnate ale Seminarului junimii române greco-catolice studioase în Blaj“.

Trei (3) alumnate de câte 200 cor. folosite în anul școl. 1916/17 de Val. Abrudan stud. gimn. cl. VII., Liviu Rașcan, gimn. cl. VIII., Enea Popa gimn. cl. VIII. Blaj, — destinate pentru tineri români gr.-cat. din Arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș. La primire vor avea preferință consăngeniul piului fondator Dr. Ioan Vancea de Buteasa arhiepiscop și mitropolit, apoi „caeteris paribus“ fiii parohilor mizeri sau ai preoților arhidiecezani; — cari însă vor fi mai buni între toți vor fi primiți chiar și fiind fii ai credincioșilor din clasa cea mai de jos. Conform §-ului 6 al literelor fundamentale alumnatul Seminarial va începe de regulă cu prima clasă gimnazială și va dura până la opta sau ultima clasă inclusive. Condițiunile de concurs dela celelalte stipendii se subînțeleg și aci.

Blaj, la 27/14 August 1917.

Dr. Victor Mihályi, m. p.
Arhiepiscop și Metropolit de Alba-Iulia și Făgăraș.

Ioan Rădu